

Több órás tanácskozáson lehetünk jelen, amelyen a politikusoktól megtudtuk, hogy Hargita megye jobban teljesít, Erdély jobban teljesít, de a gazdák szerint a legjobban mégis a medve teljesít.

Dr. Verestóy Attila szenátor, **Nagy Péter Tamás**, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára, **Szép Róbert**, az Országos Környezetvédelmi Őrség főfelügyelője, **Haschi András**, a Hargita Megyei Mezőgazdasági és Intervenciós Kifizetési Ügynökség igazgatója, valamint **Antal István** képviselő szoltak az asztal mögül a népi vezetőknek.

A népi vezetők jelen esetben a helyi polgármesterekből, LEADER kistérségi vezetőkből, vadásztársulatok és közbirtokosságok vezetőiből álltak. A téma a 2014–2020-as európai uniós költségvetési idény, a kiosztandó támogatások körüli változások.

Hét bő esztendő

Nagy Péter Tamás államtitkár elmondta, 2014 átmeneti év a mezőgazdasági támogatások szempontjából, **2015-től új vidékfejlesztési program indul**, majd ismertette az újdonságokat.

Az állattenyésztési és növénytermesztési támogatások növekedni fognak – szólta. **Október végén, november elején írják ki az első pályázatokat, amelyek nagy valószínűséggel kis gazdaságokat és fiatal gazdálkodókat céloznak**

, utána a mezőgazdasági fejlesztések és infrastruktúrafejlesztések következnek, és új akciócsoportok alakulnak. Az akciócsoportok számára az eddigi gyakorlattal ellentétben a lakosság és a terület aránya alapján számolják ki a lehívható összeget.

A Sztekre adják a támogatást

Megmarad az országos, állami finanszírozású támogatási rendszer, 3 szarvasmarha, 25 kecske vagy 50 juh tartása felett a tejalapú támogatás 20 euró tonnánként.

A hegyvidéki zónákra adott támogatás viszont átalakul termelési támogatássá, amit feltételekhez kötnek: az uniós támogatást 10-250 darab szarvasmarha, 150 juh és kecske felett adják, amennyiben a **kötelező módon minőségellenőrzésbe írt állatok** 8 évnél fiatalabbak, és évente legalább 4000 literes a tejtermelés.

Az új rendszerben kétféle válnak a termelési ágak: hús és tejtermelés. Húsmarhára 300, fejős tehénre 250 euró állattenyésztési támogatás igényelhető, ezek az összegek évről évre 15 euróval növekednek 2020-ig. Ugyanakkor folytatódik a motorina és az állatnemesítési támogatás, lesz azonban egy újdonság, a gyümölcstelepítési támogatás. Ugyancsak újdonság, hogy **a közbirtokosságok 2015-től aktív farmernek számítanak** majd, és fognak tudni pályázni.

Az államtitkár kérte a gazdákat, hogy bármilyen gond, kérdés esetén forduljanak hozzá.

Kár, hogy vad

A mezőgazdaság számos területen kihat a környezetre, ezeknek a tényezőknek az enyhítésén dolgozik többek közt Szép Róbert, a környezetvédelmi őrség vezetője.

Szép elmondta, hogy az egykor a globalizációban jeleskedő franciák már odáig jutottak, hogy lokalizációs, azaz térségi önfenntartó programokra térnek át például a szállítás kiküszöbölése érdekében, ezt kellene honosítani nálunk is.

Székelyföld az utóbbi években épp akkora mértékben van kitéve a globális felmelegedésnek, mint a déli megyék – mondta a szakértő. Ennek az oka, hogy a '70-es és '80-as évekbeli nagy lecsapolások következtében mikroklímák alakultak ki. A talajvízkészletünk 12-14 métert süllyedt az utóbbi 20 évben, emiatt nagy a párolgási hiány.

Székelyföld zárt és félig zárt medencékben van, ahová a regionális légfrontok nem tudnak betörni, csak saját erőforrásból lehet gazdálkodni. A cél most a lecsapolt területek helyreállítása, és a Csíki-medencében a talajvízkészlet zsiliprendszerrel való megemelése.

A másik probléma, – említette a környezetvédő –, hogy **a területalapú támogatások miatt a Szász- és Székelyföldön jellemző fás legelők, amelyeknek bizonyos pontjain egy-egy több száz éves fa áll, kezdtek eltűnni**

A folyamat visszafordítható, ezen is dolgoznak a kollégáikkal.

Szép Róbert, a „szép, szép, de mi haszna” témákról áttért a vadkárok esetére, és sokak örömeére közölte, hogy **csütörtöktől megkezdődtek a kifizetések**. A környezetvédelmi tárca 407 ezer lejt irányozott elő a kártérítésre. Közölte, hogy megnövelték a medve kilövési kvótáját, de még így is úgy látja, túl kevés a kilőhető állatok száma ahhoz, hogy a konfliktushelyzetek megelőzhetőek legyenek.

A jelenlegi jogszabályban meghatározott számok már nem érvényesek, a medvepopuláció számaránya az etetéseknek és egyéb beavatkozásoknak köszönhetően exponenciálisan növekszik: már nem két generációnként nevelődik fel egy medvebocs, hanem **szinte minden**

bocsból medve lesz

. Ezt viszont mérésekkel kell bebizonyítani ahhoz, hogy a kilövési kvóta változhasson.

Túlcsordul a tej

Nagy Péter Tamásnak erről valahogy eszébe jutott, hogy **zárt, integrált termelő és feldolgozó rendszerek kidolgozása esetén az azt működtető egyesület támogatása elérheti majd a 90 százalékos meg nem térítendő összeget**

.

Erre az intézkedésre azért van szükség, mert március 15-e után megszűnik a tejkvóta és a környező államok tejtúlermelése bezúdulhat a romániai piacokra. Erre a problémára egyedüli megoldás a gazdák szövetkezése lesz.

Figyelmeztette a gazdákat, hogy védjék le az őshonos, tradicionális termékeiket, és örüljenek, hogy **Erdély az egyedüli szabad zóna, ahol a kéknyelvűség nevű betegség nem terjedt el**, Románia-szerte élő állatot csak innen lehet exportálni, értékesíteni. A betegség terjedésének lelassulásáig, október 5-ig azonban lezárva maradnak az állatpiacok.

Végre a pénz beszél

Haschi András örömhírt közölt a gazdákkal: idén október 15-ig ki tudják fizetni a területalapú támogatások 50 százalékát, azaz hektáronként 70 eurót. Decemberre pedig majdnem mindent kifizetnek, beleértve az agrárgazdálkodási támogatások egy részét is.

Megtudtuk, Hargita megyében 32 ezer gazda kap területalapú támogatást, az idei őszi előlegből azonban kiesnek azok a kányádi és derzsi gazdák, akiket ellenőrizni fognak. Ők majd csak december elején kapják meg a pénzüket. Haschi szerint a „**64 millió euróért szinte csak tartjuk a markunkat, és jön**” . Egy megye sem kap ennyit, ez a közös munkánk eredménye – veregette vállon verbálisan a hallgatóságot és önmagát az igazgató.

Ugyanitt vetőmag eladó!

Verestóy a gazdáknak adja át a szót, hogy kérdezzenek, s amit most nem tudnak megválaszolni, vagy megkérdezni, illetve módosításra javasolni, azt adják le majd írásban az

Udvarhelyszéki RMDSZ székhelyén.

Az Erdélyi Gazdák Egyesületétől felvetődik, hogy **az ősz hajú gazdáknak adjanak korai nyugdíjat, hogy ne sajnálják a kieső támogatásuk miatt átadni földjeiket a fiataloknak**. Javasolják, hogy a medvék ellen hozzanak létre vadföldeket, azaz olyan erdőszéli területeket, ahol etetik a vadat, s így az nem megy be a szántóföldekre.

Az EGÉ-t képviselő úriember egyúttal közölte, hogy november 1-től akkreditált szakmai képzések indulnak az Erdélyi Gazdák Egyesületénél, ugyanitt vetőmag, műtrágya kapható.

Az államtitkár megnyugtatta az aggódókat, hogy a nyugdíjazás a termelőszövetkezetek kérdésével egyetemben a parlament asztalán van.

Gáz van, gazdák

„Ne a bankban tartsák a pénzüket, hanem fejlesszenek” – dörgött le a közbirtokosságokra Antal István képviselő. Majd megállapította, hogy egyre több fiatal veszi észre, hogy nem érdemes külföldre szolgának menni.

Még egyet bemosott az egykori mezőgazdasági iskolának is, amelynek vezetői meredeken elzárkóztak a polgármester azon felajánlása előtt, hogy újból agrárszakokat indítsanak.

„Tíz éve nem oktatja a székely ember gyermekét állattenyésztésre, zöldségtermesztésre” – moralizált az egykori Murok rovására a képviselő.

„Nem a külföldi elhurbolt eszközt kell olcsón megszerezni, s kicsit megfesteni, hanem csúcstechnikát kell hozni, mely legalább 5-10 évig versenyképesé tud tenni a külföldi piacon” – adta a tanácsokat Antal.

S ha már itt volt, az energiatörvény módosításait is elmagyarázta a macibajtól kiháborodott

gazdáknak a képviselő. **Az ügyfélfogadást vissza kell állítania a gázszolgáltatónak, s egyelőre a gázár sem emelkedik.** A nagyobb fogyasztóknak pedig kötelességük visszaadniuk a kifizetett előleg elhasználatlan részét az energiaszolgáltatóknak – tudtuk meg.

Abszolút zérók

Az egyik gazda a vadkártérítés összegét kifogásolta. Megállapította, hogy a vadásztársaságok az ő „szemében abszolút zérók”. Ha nem oldják meg a túlszaporodott medvék kérdését, akkor a gazdák kell, hogy kézbe vegyék az ügyet.

Mert, ha gazdára támad a medve, azért nem jár kártérítés. Két medvét altatva be kell, hogy vigyenek a minisztériumba, s megnézzék, hogy **arra a medvére, amelyik minisztert eszik, jár-e kilövési kvóta, mert arra, amelyik gazdát eszik, nem jár** – méltatlankodott.

„Ha az Unió medverezervátumot akar, akkor vigye a medvét, csináljanak rezervátumot, s tartsák a medvét ott, ahol akarják, de ne az én törökbúza földemen” – fakadt ki a medvét már közlelő ismerő úr.

Tekergeti a nyavalya, meg akarom löni

Benke József, a zetelaki vadásztársaság igazgatója védte meg a mundér becsületét, kifogásolva, hogy az emberkár megtérítéséről nem szól a törvény, valamint, hogy a ralikkal és egyéb sporteseményekkel elzavarják a vadakat élőhelyükről, a következményekkel azonban nem számol senki.

Majd **Jakab Attila** kollégája, a Nagy-Küküllő vadásztársulás vezetője tisztázta, hogy nem a vadásztársaságé a vadak, hanem az államéi, és területükön **az optimális 28 helyett ők 330 példányt számoltak meg**. Ezzel a túlszaporulattal nem tudnak mit kezdeni. Javasolja, hogy a tartalék keretet is adhassák el külföldre, mert azzal mindenki jól járna.

Szép Róbert visszavág a puskásoknak, hogy **a vadászok sokszor nem használják el időben a kilövési keretet, akkor, amikor a medvetámadások vannak**

, hanem megvárják, míg késő ősszel trófeaként adhatják el a vadakat. Nincsenek valós mérések, amelyek alapján a kilövési kvótát meg lehetne növelni. Másrészt, sok törvényhez hozzá kellene nyúlni a kérdés rendezéséhez, még csak 3 hónapja vannak kormányon, ennyi idő alatt nem lehetséges minden szabályozást megváltoztatni.

Vákár Lajos, Székelyvarság alpolgármestere számol be arról, hogy **három hete sakokban tartja a község központjában az embereket egy jókora medve**

. Az elszaporodott csimaszok is kárt okoznak, ugyanis nagyon szeretik őket a vaddisznók, hollók, medvék, „felszántják” miattuk a földeket. A szenátor tanácsa, hogy hasonló esetekben érdemes megkeresni az RMDSZ kormányzati vagy parlamenti képviselőit, és 24 órán belül el lehet intézni a problémákat.

Nem kell a kici kínai

Egy bogárfalvi vezető a birtoklevelek sorsáról érdeklődik, ezek kiadása azonban zárolva van a területek tulajdonjogának tisztázásáig, ami a környéken nagyjából már végbement, de be kell várni a sereghajtó déli megyéket.

Szóba kerültek még a vetőmag, fák, a John Deere kontra kínai traktorok, a Natura 2000-es program, a régi és új Leader csoportok hátrányos megkülönböztetése, és hogy szívárogtassák már ki, kire szavazzunk. **Szilágyi Zsoltra semmiképpen se** – csattintotta el a politikai poént Verestóy.

Az államtitkár pedig megnyugtatta a vadkár miatt aggódókat, hogy születőben van egy törvény, mely mentesíti a gazdákat a jövedelemadó kifizetése alól, **amennyiben a termésnek legalább 30 százaléka károsodott**. Minden megoldható, csak kérdezzenek, és kérjenek segítséget – volt az esemény tanulsága – merthogy ezért vannak kormányon, és szavazzanak, hogy továbbra is kormányon legyenek.